

HARİTA BİLGİSİ

Harita: Yeryüzünün kuşbakışı görünüşünün belli oranda küçültülerek düzleme aktarılmasıdır.

Kroki: Ölçeksiz haritadır. Yani bir yerin kabataslak çizimidir.

Haritalarda mutlaka ölçek, lejant, koordinatlar, yön oku ve başlık bulunur. **Lejant:** : Haritada kullanılan işaretlerin açıklandığı bölümdür.

Harita çiziminde **hatalar (bozulmalar)** olur. Bunun sebebi dünyanın şeklinin yuvarlak olmasıdır. Bu sebeple harita çiziminde değişik çizim yöntemleri geliştirilmiştir. Bu yöntemlere "**projeksiyon**" denir. "**Silindir projeksiyon**" ekvator ve çevresini, "**Konik Projeksiyon**" Orta kuşağı, "**Düzlem Projeksiyon**" kutuplar çevresini daha az hatayla gösterir.

KULLANIM AMAÇLARINA GÖRE HARİTA ÇEŞİTLERİ:

1-Fiziki Harita: Yerçekillerini gösteren haritalardır. Genellikle renklendirme metoduyla çizilirler. Sadece fiziki haritalardan yararlanarak; a)Yükselti bulunur b)Profil çıkarılır c) Eğim hesaplanabilir

2-Siyasi ve İdari Harita: Ülkelerin, bölgelerin, illerin, ilçelerin sınırlarını gösteren haritalardır.

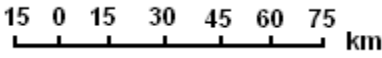
3- Özel Haritalar: Bir konun uzmanları tarafından hazırlanan belirli amaçlar için hazırlanan haritalardır.(Karayolları, sıcaklık, bitki, maden, deprem haritaları gibi).

4- Beşeri ve Ekonomik Haritalar

Nüfus, yerleşme, sanayi, turizm haritaları gibi konuları gösteren haritalardır.

NOT: Bütün haritalardan yararlanarak; **uzunluk ve alan hesaplanır, yön bulunabilir. Çünkü her haritanın ölçeği vardır.**

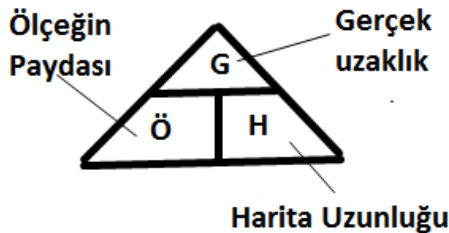
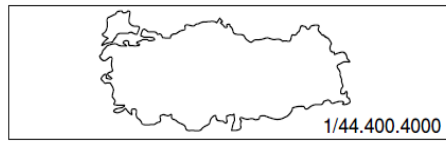
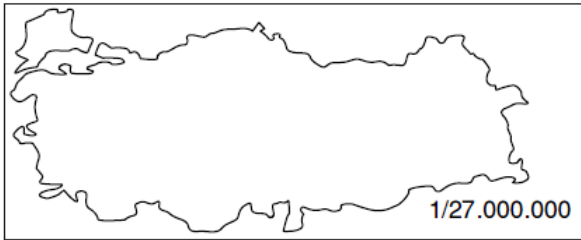
ÖLÇEK: Haritanın küçültme oranıdır. Bir haritanın kaç kat küçültülerek çizildiğini gösterir. Örneğin 1: 100.000 ölçeğiyle çizilen bir harita 100 bin kat küçültülerek çizilmiştir. Yani bu haritadaki 1cm lik uzunluk gerçekte 100 bin cm ye eşit olacak şekilde küçültülmüştür. Ölçek çizik ölçek ve kesir ölçek olmak üzere ikiye ayrılır.

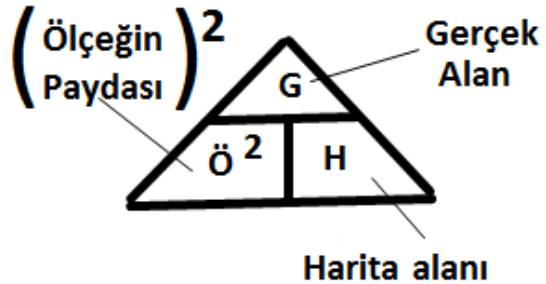
Örneğin yandaki çizik ölçeğin toplam uzunluğu 6 cm dir. Bu ölçekte 1 cm 15 km ye denk gelmektedir. Dolayısıyla ölçeğin kesir olarak değeri 1: 1.500.000 dir.

*** **Ölçeğin paydası ile ölçek ters orantılıdır.** Payda büyüdükçe ölçek küçülür. Örn: 1: 200 ölçeği 1: 100 000 ölçeğinden daha büyüktür. Daha ayrıntılıdır

*** Büyük ölçeğin paydası küçük, ayrıntısı fazla, hata oranı azdır. Kâğıtta daha çok yer kaplar. Küçük alanları gösterir. Küçük ölçek de bunların tam tersi özelliklere sahiptir.

HARİTA UZAKLIK HESABI FORMÜLÜ

HARİTA ALAN HESABI FORMÜLÜ

HARİTALARDA YERŞEKİLLERİNİ GÖSTERME METODLARI

1-Renkendirme Metodu: Fiziki haritalarda yer şekillerinin yükselteleri standart bazı renklerle gösterilir. En çok kullanılan yöntem budur. **0-500 m -yeşil,** **500-1000m -sarı,** **1000-1500m - turuncu**

1500 metrenin üzerindeki yükselteler koyu kahverengi ile gösterilir. Denizlerin derinlikleri **mavi** ve tonları ile gösterilir.

2-Tarama Metodu: Eğimin fazla olduğu yerlerde çizgiler kısa,sık ve kalın ,eğimin az olduğu yerlerde ise, çizgiler uzun ve seyrek çizilir.

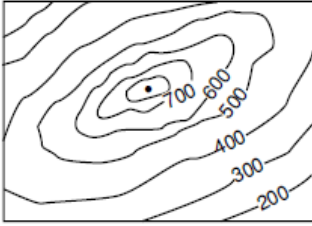
3-Kabartma Metodu: Yer şekillerini gerçeğe en yakın gösteren metotlardandır. Yer şekilleri kabartmalarla gösterilir. Taşınması zor, maliyeti yüksek olduğu için kullanımı yaygın değildir.

4-İzohips(Eş yükselti) Metodu: Deniz seviyesinden itibaren aynı yükseltiye sahip noktaların birleştirilmesiyle elde edilen iç içe kapalı çizgilerdir. **İzohipslerin genel özellikleri**

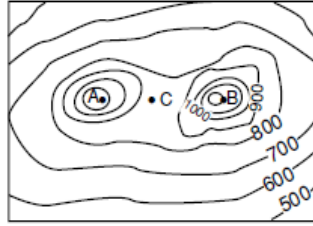
1-İç içe kapalı çizgilerdir. 2-Çizgiler birbirlerini kesmezler. 3- Yükseltisi en az olan çizgi en büyük çizgidir.

4- Yükseltisi en fazla olan çizgi en küçük çizgidir ve en içtedir. 5-Deniz kenarındaki çizgi "**kıyı çizgisidir**"ve yükseltisi "**0**" metredir. 6-Bir izohips üzerindeki bütün noktalarda yükselti aynıdır.

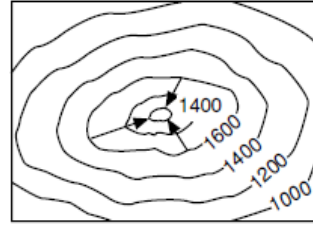
7- Komşu iki izohipsin yükselteleri aynıdır. 8-Eğimin fazla olduğu yerlerde izohipsler sık, eğimin az olduğu yerlerde ise seyrek çizilirler. 9- Bir akarsuyun iki tarafında bulunan izohipslerin yükselteleri aynıdır.

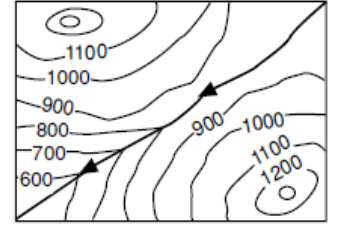
Tepe

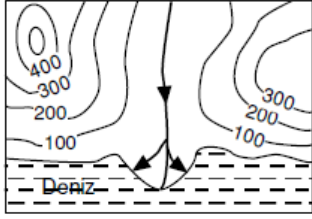
İki tepe (A-B) ve boyun (C)

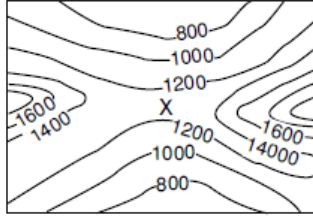
Volkan üzerinde krater

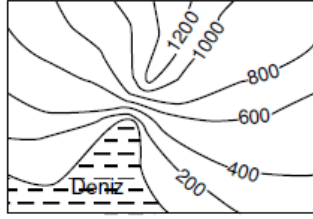
Vadi

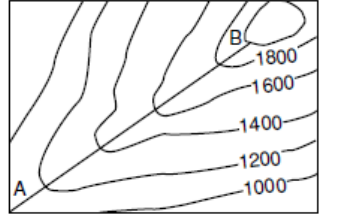
Deltâ Ovası

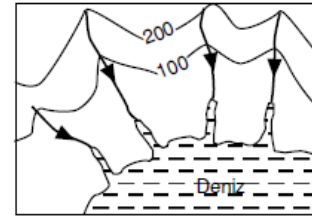
Sırtlar arasında boyun

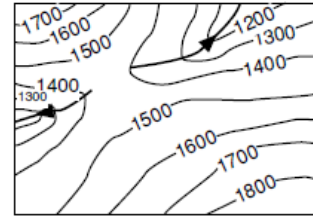
Kıyı Dikliği (Falez)

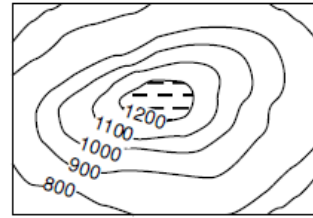
Sırt (AB arası)

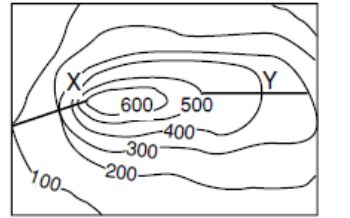
Haliç

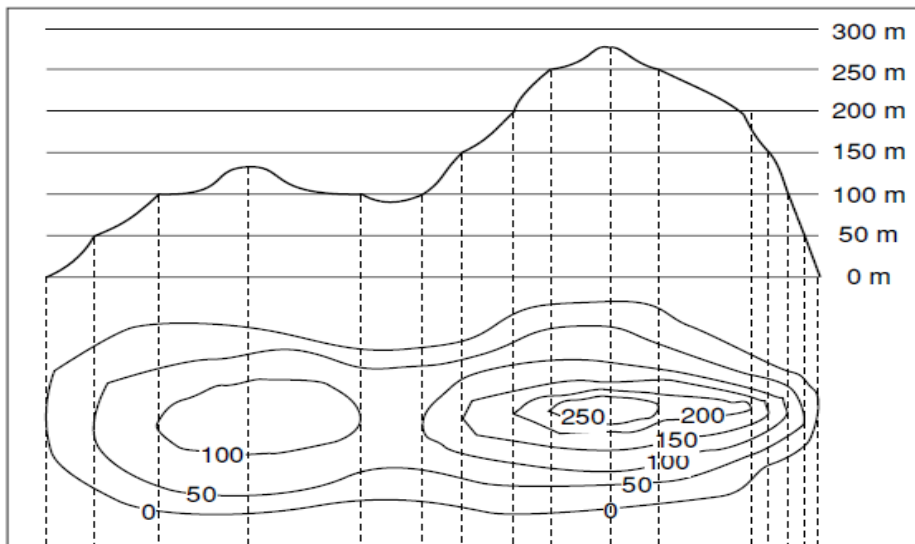
Vadiler arasında boyun

Tepe üzerinde krater gölü

Eğimli yamaç (X) Az eğimli yamaç (Y)

Yukarıdaki Yerşeklinin İzdüşümü (İzohips haritası)